

B

NYHETER FRÅN SVENSK DÄCKÅTERVINNING - EN DEL AV DEN CIRKULÄRA EKONOMIN

RE:BOUNCE

VÅREN 2018

"We are living on this planet as if we had another one to go to."

- Terri Swearingen

Vinnare av The Goldman Environmental Prize 1997,
även kallat Det gröna Nobelpriset

Däcken leder vägen mot det hållbara samhället sid 4

Så kan uttjänta däck mi

Det är ingen hemlighet att vi håller på att konsumera sönder vår planet. Skulle hela världen ha samma höga förbrukningstakt som Sverige, skulle vi behöva över 4,2 jordklot. Sveriges aptit ökar med ett jordklot var fjärde år. Det är inte bara ohållbart, det är också hänsynslöst. Förbrukningen sker i huvudsak av resurser utanför vårt lands gränser. Men det går att lösa.

En nyckel är att förlänga livslängden på redan uttagna material. Ta ett personbilsdäck som exempel. Det har en livslängd på ca 4,5 år. För att inte förbruka mer resurser än jorden klarar av kan vi förlänga livslängden på varje däck till närmare 20 år. Däcken kan inte tjänstgöra som däck så länge på vägarna, utan vi behöver återvinna materialet till andra saker än däck. I den cirkulära ekonomin minskar vi aptiten på jordklot genom att återvinna det vi redan återvunnit, många gånger om.

Förändring av styrmedel och samverkan

Många är medvetna om att denna förändring är nödvändig. Svårigheten handlar egentligen inte om kunskap eller lösningar i näringslivet, utan snarare om samhällets styrmedel och myndigheternas samverkan.

I väntan på ett samhälle som enbart har absolut rena och naturligt komposterbara material i omlopp behöver vi hantera verkligheten som den faktiskt ser ut. Vi kan minska behovet av nya råvaror och produkter med hjälp av de material vi redan har.

Svensk Däckåtervinning är en icke vinstdrivande insamlingsorganisation under producentansvaret för däck, vilken finansieras av insamlade avgif-

ter från medlemmarna. Det finns med andra ord inget eget intresse i den ena eller andra användningen av de insamlade däcken. Däremot har SDAB höga ambitioner om att däckåtervinningen ska bli ett föredöme - internationellt och för andra branscher - i omställningen till en cirkulär ekonomi med resurseffektiva och giftfria kretslopp. Därför uppmuntrar och följer vi all forskning som finns inom vårt område världen över.

För varje extra varv som tekniska material kan komma till nytta och hållas igång i säkra kretslopp minskar vi aptiten på jordklot så att vårt enda klot faktiskt räcker. För oss som lever här idag och för kommande generationer.

Resurshushållning framför avfallsplan

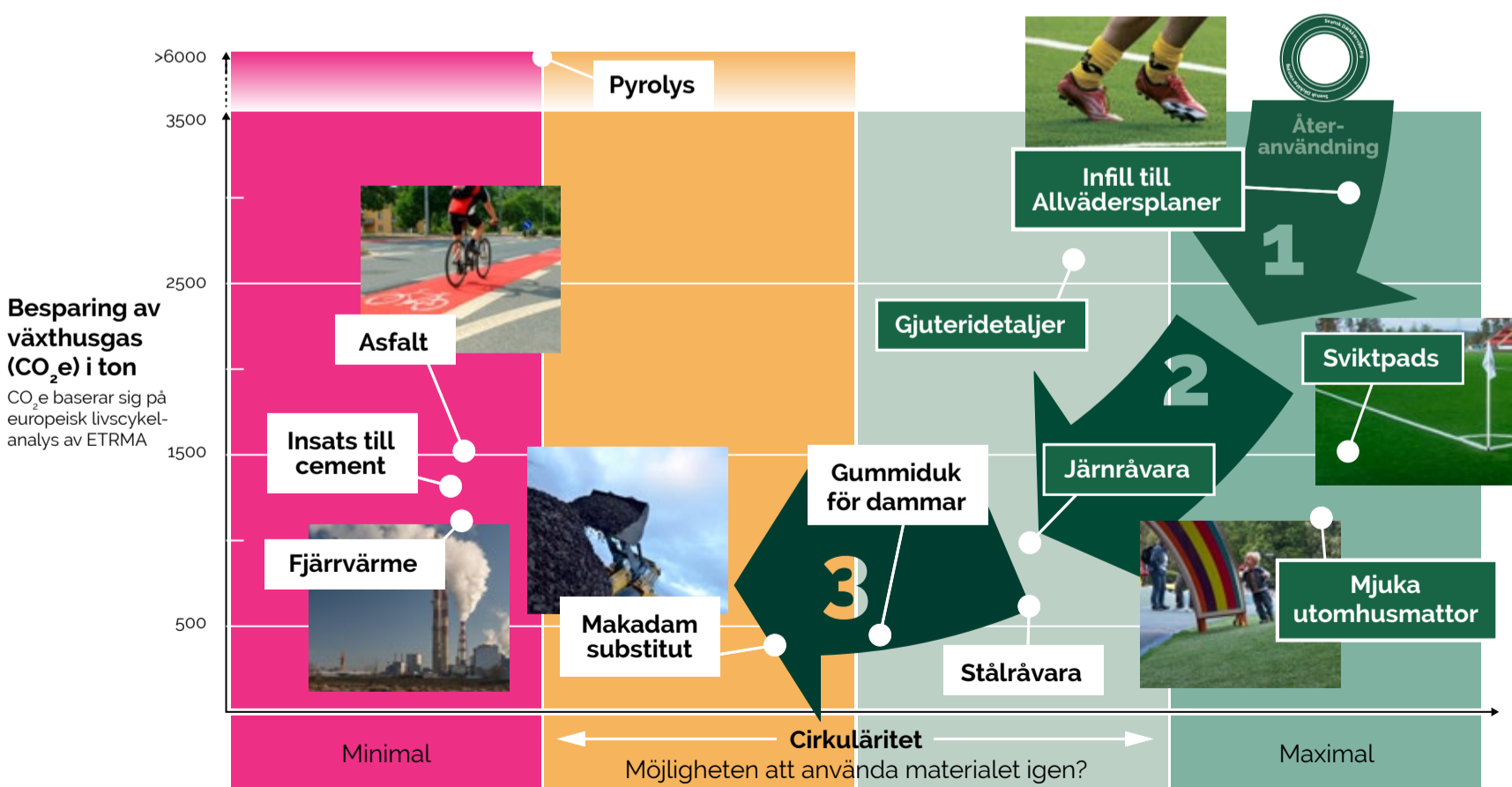
Byt perspektiv från en avfallsplan till en resurshushållningsplan. Det är Svensk Däckåtervinnings tydliga svar till Naturvårdsverkets förslag till "Ny nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018 - 2023". Det är bra att Naturvårdsverket har en ambition att skapa överblick över mål, styrmedel och åtgärder för en mer resurseffektiv avfallshantering. Men förslaget är inkomplett, i vissa avseenden vilseledande och brister i systemperspektiv. Detta behöver åtgärdas.

Förlegad syn på avfall

Planen bygger på en förlegad syn på avfall utifrån avfallshierarkin. Nuvarande avfallslagstiftning och regelverk

har sin grund i att avfall i första hand setts som ett direkt miljöproblem, som nedskräpning och möjlig miljöpåverkan genom läckage av oönskade ämnen. Men idag är nedskräpning och läckage från avfall inte längre ett stort problem i Sverige. Svensk Däckåtervinning föreslår att Naturvårdsverket samverkar med regeringens delegation för cirkulär ekonomi, som ska tillträdas under 2018.

Detta är ett utmärkt tillfälle för Naturvårdsverket att skifta fokus från avfallsminimering till resurshushållning, att lägga grunden för ett samhälle som är varsamt med jordens resurser och att låta detta bli en samlande plan som kan leda oss dit.

I en kartläggning av var förbrukade däck kan tillföra mest nytta för klimat och resurshushållning placerar sig granulat för allvädersplaner längst upp till höger (pil 1). Det innebär att besparingen av CO₂ är mycket hög samtidigt som cirkulariteten - möjligheten att använda materialet igen - är

maximal. Målet är att gummiråvaran ska återanvändas i så många steg som möjligt och att alltid börja högt upp i höger hörn. För varje nytt steg av återanvändning minskar vi aptiten på jordklot och spar på klimatet.

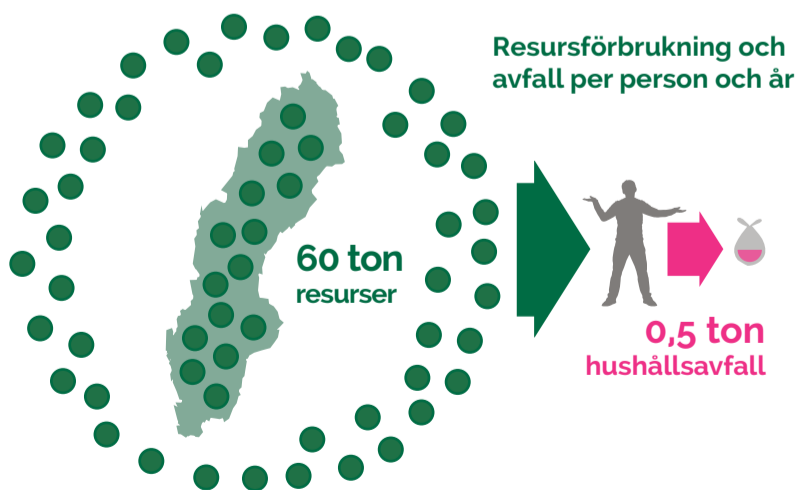
minska aptiten på jordklotet

”Det är i produktionsledet de stora miljövinsterna kan göras”

Fokus behöver ligga där samverkan och insatser gör störst nytta, vilket inte är i konsumentledet.

Som privatpersoner orsakar och styr vi över en mycket liten del av avfallsmängderna, liksom resursuttagen och klimatpåverkan. I Sverige skapar vi ungefär ett halvt ton hushållsavfall per person och år. Men för att leverera varor och tjänster till vår konsumtion förbrukar vi samtidigt 60 ton av jordens resurser per person och år. 75% procent av resursuttaget sker dessutom i andra länder.

Ett hinder för den cirkulära ekonomin är att däckmaterial i Sverige klassas som avfall med tillhörande restriktioner i hantering och transport samt tillstånds/anmälningsskrav för användning. Problemet är att samma återvunna material räknas som produkt i Sverige, när det importerats från andra länder och är godkänt som produkt där.

Däckets roll i den cirkulära ekonomin

Däckåtervinningen i Sverige är ett exempel på god resurshushållning, som tar oss närmare både de svenska miljömålen och FN:s globala hållbarhetsmål. Producentansvarsmodellen, med sitt ursprung i 1990-talets kretsloppspolitik, har troligen varit det mest effektiva sättet att minska herrelösa avfallsmängder och påbörja återföringen av resurser.

Varje år samlas det i Sverige in 90 000 ton däck, resurser som vi tack vare ett av världens mest utvecklade återvinningssystem kan återanvända på olika sätt i samhället. Svensk Däckåtervinning vill och verkar för att däcken ska fortsätta göra nytta när de inte längre rullar på våra vägar.

Högteknologiskt material

Gummit från återvunna däck har en rad miljömässiga, funktionella och ekonomiska fördelar, vilket underströks i en nyligen publicerad rapport* från Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI). Däckgummi är helt enkelt ett högteknologiskt material

som efter att det tjänstgjort som däck har mycket kvar att tillföra vårt samhälle. Materialet dämpar buller och dränerar, det är också stötdämpande och isolerande. Dessutom tål det temperaturväxlingar och UV-strålning samt utgör en attraktiv yta för mikroorganismer att ta hand om föroreningar. Det går att gjuta, formspruta, pressa, limma, färga eller använda som det är.

Många möjliga nyttområden

Materialets många goda egenskaper gör att det efterfrågas från ett antal aktörer inom ett flertal tillämpningsområden, bland annat betongindustrin, kraftvärmeverk, asfaltstillverkning, rening av avloppsvatten och som filler till allvädersplaner för fotboll.

Genom att använda det återvunna däckmaterialet flera gånger minskar behovet av att utvinna och producera nytt gummi och andra material, som annars skulle ha använts i de tillämpningar där återvunna däck nu tillför nytta.

* F.Hellman, I Eklöf, L. Kraft, 2017, Återvinning av däck i anläggningskonstruktioner. Bättre resursutnyttjande av ett högvärdigt material. Statens väg- och transportforskningsinstitut.

Däcken leder vägen mot det hållbara samhället

Om alla länder hade samma resurskonsumtion som vi i Sverige, skulle det krävas mer än 4,2 jordklot för att överleva. Det är en ekvation som inte går ihop, men som ändå går att lösa.

Många missar att vi även har ett överuttag av biologiska råvaror så det är inte en lösning att öka konsumtionen av dessa för att lösa resurs- och miljöfrågan även om de till exempel kan vara komposterbara på slutet. Vi behöver alltså nyttja redan befintliga tekniska material mera för att avlasta planeten från överuttag av både tekniska och biologiska material. Genom att ersätta uttag av nya råvaror med återvunna material kan vi minska aptiten på jordklot så att ett enda räcker mer än nog. Idag har vi tekniken för att förlänga livslängden för de material vi redan utvunnit och återvinna dem gång på gång. Gör vi det minskar överutnyttjandet av jordens resurser i samma takt.

Återvunnet däckmaterial kan tillföra ännu mer säker nytta till samhället än vad det gör idag. Svensk Däckåtervinning har höga ambitioner om att däckåtervinningen ska bli ett föredöme – internationellt och för andra branscher – i omställningen till en cirkulär ekonomi med resurseffektiva och giftfria kretslopp.

För att lyckas med hållbarhet på systemnivå krävs det fokus på resursfrågan och livscykelperspektivet för material. Det är dags att sluta betrakta återvunna högteknologiska material som avfall och istället se till materialens nyttomöjligheter i den cirkulära ekonomin. För att åstadkomma detta krävs att det införs ett nytt ramverk för information, styrmedel, värdering och prioritering. Fokus behöver helt enkelt ligga där samverkan och insatser gör störst nytta.

Svensk Däckåtervinning har påbörjat detta viktiga cirkulära arbete och uppmanar politiker, myndigheter, kommuner och media att haka på tåget. När allt kommer ikring har vi ju bara ett gemensamt mål och det är att se till att vi inte förbrukar mer resurser än vad vår jord klarar av. Här vill vi också passa på att bjuda in andra branscher till dialog. Hur arbetar ni för resurshushållning och minskad aptit på jordklot? Låt oss utbyta erfarenheter. Tillsammans kan vi skapa en samlande plan och en gemensam färdriktning mot det hållbara samhället.

Fredrik Ardefors
Fredrik Ardefors, vd

Svensk Däckåtervinning vill ...

- ... att avfallsplanen helyser resursslöseriet som vi i Sverige bidrar till i andra länder. Idag behandlar planen enbart svensk avfallsstatistik.
- ... ha en jämnare fördelning av subventioner mellan återvinnings- och utvinningssektorn, exempelvis gruvindustrin.
- ... rikta större fokus på våra städer och företag istället för att lägga skulden på hushållen för samhällets slöseri och felriktade styrmedel.
- ... skapa bättre förutsättningar för samordning av myndigheter och regler.
- ... att samma regler ska gälla för återvunnet svenskt material som för importerat återvunnet material respektive jungfruliga alternativ.

ÅTERVINNINGSAVGIFTER

Inga gamla däck ska slängas på soptippen, därför har vi en återvinningsavgift i Sverige. Avgiften ingår i priset när du köper ett nytt däck och däckverkstaden ansvarar för att leverera dina gamla däck till återvinning. Återvinningsavgiften ska finansiera hämtning, bearbetning och slutlig återvinning av det uttjänta däcket.

Kategori 1 Personbils- och MC-däck 16 kr (exkl.moms)

Avgiften gäller mellan SDAB och däckimporterande leverantörsföretag, övriga avgifter finns på www.sdab.se. Eller ring 08-50 60 10 55 så hjälper vi dig.

Vill du ha tidningen
Re:Bounce digitalt?

Anmäl
dig här!

Skanna QR-koden eller gå in på www.sdabinfo.se.

SDAB
SVENSK DÄCKÅTERVINNING AB

Box 124, 185 22 Vaxholm
Besöksadress, Strandgatan 3
Tel 08-50 60 10 55
E-post: info@sdab.se
Webbplats: sdab.se

Produktion: YMR Kommunikation
Tryck: Lenanders Grafiska, 102649

Re:Bounce trycks på CyclusOffset®,
ett 100% returfiberbaserat, obestruket papper.